

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 1 no 7

1. IEDAĻA. Vielas/maisījuma un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana

1.1. Produkta identifikators:

Produkta nosaukums: Dzesēšanas šķidrums "Tosols-35", "Tosols-40", "Tosols- koncentrāts", "Antifrīzs-36", „Fritherm-20”, „Fritherm-25”, „Fritherm-35”, „Fritherm-40”, „Fritherm-koncentrāts”.

Ražotājs: SIA "Autohim".

REACH Nr.: Nav piemērojams maisījumiem.

CAS Nr.: Nav piemērojams maisījumiem.

EC Nr.: Nav piemērojams maisījumiem.

Indeksa Nr.: Nav piemērojams maisījumiem.

1.2. Vielas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietošanas veidi un tādi, ko neiesaka izmantot

Apzinātie lietošanas veidi:

SU21 – Patērētāju lietojumi;

SU22 – Profesionāli lietojumi;

PC4 – Antifrīzi un atledošanas produkti;

PC16 – Siltuma pārneses šķidrums;

PC21 – Laboratorijas ķīmikālijas;

PROC5 – Maisīšana vai sajaukšana periodiskos procesos;

PROC8b – Vielas vai maisījuma pārvietošana (iekraušana un izkraušana) šim nolūkam paredzētās iekārtās;

PROC20 – Funkcionālo šķidrumu izmantošana mazās ierīcēs

ERC2 – Formulēšana maisījumā;

ERC7 – Funkcionālo šķidrumu rūpnieciskā lietošana;

ERC9a – Funkcionālo šķidrumu lietojums lielos apmēros telpās;

ERC9b – Funkcionālo šķidrumu lietojums lielos apmēros āra apstākļos;

ERC10a – Izstrādājumu lietojums lielos apmēros āra apstākļos, kur viela izdalās vidē nelielā daudzumā.

Lietošanas veidi, ko neiesaka izmantot: Nav attiecināms.

Iemesls, kāpēc lietošanas veidu neiesaka izmantot: Nav attiecināms.

1.3. Informācija par DROŠĪBAS DATU LAPAS piegādātāju

Ražotājs: SIA "AUTOHIM"

Ražotāja adrese: Aviācijas iela 10, Jelgava, LV-3002, Latvija

Tālr. 630 25962, fākss 63027276 www.autohim.lv,

Atbildīgais par Drošības datu lapas sagatavošanu: genady@autohim.lv

1.4. Ārkārtas situācijās zvanīt:

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (**VUGD**): (+371) 112

Darba laiks: 24 stundas diennaktī, 365 dienas gadā.

Valsts toksikoloģijas centrs: (+371) 67042473; (+371) 67000610

Darba laiks: Darba dienās no 8:00-17:00, nedēļas nogalēs un svētku dienās 9:00-15:30.

Citas piebildes: Palīdzība tiek sniegta Latviešu, Krievu un Angļu valodās.

2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana

2.1. Vielas vai maisījuma klasifikācija

Saskaņā ar EK Regulu Nr. 1272/2008 (CLP)

Akūta toksicitāte 4.kategorija, H302

Toksiska ietekme uz ūdens mērķorganu pēc atkārtotas iedarbības 2.kategorija, H373

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 2 no 7

2.2 Marķējuma elementi

Saskaņā ar EK Regulu Nr. 1272/2008 (16.12.2008)

Piktogrammas: GHS07

Signālvārdi: Uzmanību

Bīstamības apzīmējumi:

H302 Kaitīgs, ja norij.

H373 Var izraisīt aknu bojājumus pēc ilgstošas vai atkārtotas iedarbības, ja norīts.

Drošības prasību apzīmējumi:

P102 Sargāt no bērniem.

P260 Neieelpot putekļus/dūmus/gāzi/miglu/izgarojumus/smidzinājumu.

P264 Pēc rīkošanās kārtīgi nomazgāt.

P270 Neēst, nedzert un nesmēķēt produkta izmantošanas laikā.

P314 Lūdziet palīdzību mediķiem, ja jums ir slikta pašsajūta.

P301 + P312 NORĪŠANAS GADĪJUMĀ: sazināties ar SAINDĒŠANĀS CENTRU vai ārstu, ja jums ir slikta pašsajūta.

P330 Izskalot muti.

P501 Atbrīvojoties no satura/tvertnes apstiprinātā atkritumu iznīcināšanas iekārtā.

Papildu informācija par apdraudējumiem (ES):

Gadījumā, ja notiek produkta saskare ar acīm, var veidoties acu kairinājums.

2.3. Citi riski

Nav informācija.

3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

3.1. Vienas Nav piemērojams.

3.2. Maisījums

Identifikācijas kods	Sastāvdaļas nosaukums	Koncentrācija %	GHS
19766-89-3 243-283-8	Nātrijs 2- etilheksanoāts	<5 %	Repr. 2 (H361 – Ir aizdomas, ka var kaitēt auglībai vai nedzimušajam bērnam); Skin Irrit. 2 (H315 – Kairina ādu); Eye Irrit. 2 (H319 – Izraisa nopietnu acu kairinājumu).
107-21-1/ 203-473-3/ 603-027-00-1	Etilēnglikols (Ethandiol) Registration number: 01-2119456816-28- 0004	30 - 90	Akūta toksicitāte 4.kategorija, H302 Toksiska ietekme uz ūdens mērķorgānu pēc atkārtotas iedarbības 2.kategorija, H373
Nav klasificēts	Krāsviela	pēdas	Nav klasificēts
7732-18-5 231-791-2	Ūdens	>40	Nav klasificēts

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 3 no 7

4. IEDAĻA. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts

4.1. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts. Ievērot lietošanas pamācību.

4.2. Ja attiecīgā ķīmiskā viela vai produkts tiek ieelpots: Tvaiku ieelpošana var radīt galvassāpes, nelabumu, miegainību un reiboni. Nogādāt cietušo svaigā gaisā, ja nepieciešams, meklēt medicīnisku palīdzību.

4.3. Ja attiecīgā ķīmiskā viela vai produkts nokļūst uz ādas: Mazgāt ar ziepēm un ūdeni. Ja kairinājums nepāriet, meklēt medicīnisku palīdzību.

4.4. Ja attiecīgā ķīmiskā viela vai produkts nokļūst acīs: Nekavējoties mazgāt acis ar lielu daudzumu ūdens vismaz 15 minūtes. Meklēt medicīnisku palīdzību.

4.5. Ja attiecīgā ķīmiskā viela vai produkts tiek norīts: Ja cietušais ir pie samaņas, dot dzert 2 glāzes ūdens un meklēt medicīnisku palīdzību. Neizraisīt vemšanu.

5. IEDAĻA. Ugunsdzēsības pasākumi

5.1. Ieteicamie ugunsdzēsšanas līdzekļi: Ugunsdzēsamās putas, CO₂, pulverveida līdzekļi.

5.2. Ugunsdzēsšanas līdzekļi, kurus aizliegts lietot: Nelietot ūdens strūklu.

5.3. Bīstami sadalīšanās produkti: Degot vai karstuma ietekmē var izdalīties oglekļa oksīdi, toksiskas gāzes vai tvaiki.

5.4. Ugunsdzēsēju aizsardzība: Ugunsdzēsējiem lietot autonomus elpošanas aparātus un aizsargapģērbu, lai novērstu saskari ar ādu un acīm.

6. IEDAĻA. Pasākumi nejaušas noplūdes gadījumos

6.1. Personāla aizsardzība: Aizsargbrilles pret šļakatām, pilns aizsargapģērbs, aizsargzābaki, aizsargcimdi, gāzmaska.

6.2. Vides aizsardzība: Novērst noplūdi. Nepieļaut iekļūšanu kanalizācijā, ūdens tilpnēs un augsnē. Atbrīvoties no atkritumiem saskaņā ar vietējo likumdošanu.

6.3. Savākšanas metodes: Savākt produktu ar piemērotu (inertu) nedegošu materiālu, ievietot marķētā konteinerā un likvidēt saskaņā ar vietējo likumdošanu.

7. IEDAĻA. Lietošana un glabāšana

7.1. Piesardzība drošai lietošanai: Kaitīgs norijot. Izvairīties no izgarojumu ieelpošanas. Nepieļaut nokļūšanu uz ādas un acīs. Lietot tikai nedzirkstējošus instrumentus. Strādāt aizsargcimdos. Mazgāt rokas pēc darba.

7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība: Tvertnes, piemēram, uzglabāšanas rezervuāra, izvēle var ietekmēt statiskā lādiņa uzkrāšanos un izkliedi. Turiet tvertnes aizvērtas. Tvertnu pārvietošanu veiciet uzmanīgi. Atveriet lēni, lai kontrolētu iespējamo spiediena atbrīvošanu. Uzglabājiet vēsā, labi ventilētā vietā. Uzglabāšanas rezervuāri jānostiprina un jāiezemē. Lai novērstu statiskā lādiņa uzkrāšanos, stacionārajām uzglabāšanas tvertnēm, pārvietošanas tvertnēm un ar tām saistītajam aprīkojumam ir jābūt savienotiem un iezemētiem.

Uzglabāšanas temperatūra: [Gaisa]

Uzglabāšanas spiediens: [Gaisa]

Piemērotas tvertnes/iesaiņojums: Autocisternas; Vilciena cisternas; Tvertnes

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 4 no 7

Piemēroti materiāli un pārklājumi (ķīmiskā saderība): Teflons; Propilēns; Polietilēns; Nerūsošais tērauds; Oglekļa tērauds, Etilēna-propilēndiēna monomērs (EPDM);

Nepiemēroti materiāli un apvalki: Butilkaučuks; Dabīgais kaučuks; Polistirēns

8. IEDAĻA. Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība

8.1. Iedarbības robežvērtības:

Etilēnglikols: CAS numurs 107-21-1

40 ppm (15 min); 104 mg/m³ (15 min)

20 ppm (8 h); 52 mg/m³ (8 h)

8.2. Iedarbības kontroles pasākumi: Nodrošināt labu ventilāciju. Nodrošināt blakus iespēju skalot acis vai nomazgāt ādu.

8.2.1. Arodekspozīcijas kontroles pasākumi:

a) Elpošanas orgānu aizsardzība: Ja nav piemērotas ventilēšanas sistēmas, izmantot sertificētu gāzmasku, kura aizsargātu pret organiskiem izgarojumiem.

b) Roku aizsardzība: Ķīmiski izturīgi aizsargcimdi.

c) Acu aizsardzība: Ķīmiskās aizsargbrilles vai sejas aizsargs.

d) Ādas aizsardzība: Aizsargapģērbs.

8.2.2. Vides apdraudējumu kontroles pasākumi: Nepieļaut iekļūšanu kanalizācijā, ūdens tilpnēs un augsnē. Atbrīvoties no atkritumiem saskaņā ar vietējo likumdošanu.

9. IEDAĻA. Fizikālās un ķīmiskās īpašības

9.1 Informācija par fizikālajām un ķīmiskajām pamatīpašībām:

a) Izskats: Caurspīdīgs, dzeltens šķidrums 20°C temperatūrā un 1013 hPa spiedienā.

b) Smarža: Bez smaržas.

c) Smaržas sliekšnis: Nav noteikts.

d) pH: No 7.5 līdz 8.5 20°C temperatūrā (ASTM D 1287; GHS-Sicherheitsdatenblatt, Merck).

e) Kušanas/ sasalšanas temperatūra: No -40°C līdz -30°C.

f) Viršanas temp.: Etilēnglikolam (40% - 60%): no 100°C līdz 115°C. (Percy H. Walker, 22, 353, 1990.)

g) Uzliesmošanas temp.: Tīram etilēnglikolam: 111°C (Cleveland Open Cup ASTM D92).

h) Iztvaikošanas ātrums: Tīram etilēnglikolam: <0.01; BuOAc = 1 pie 90 % iztvaikošanas (Techniques of Chemistry 4th ed, 1985., p. 264).

i) Uzliesmošanas spēja: Neuzliesmojošs pēc aizdegšanās.

j) Augšējā / apakšējā uzliesmošanas vai sprādziena bīstamības robeža:

Apakšējā uzliesmošanas robeža (tīrs etilēnglikols): 3,2% pēc tilpuma (Fire Protection Guide to Hazardous Materials 2010, p. 325-61).

k) Tvaika spiediens: Tīram etilēnglikolam: 0.123 hPa pie 25°C temperatūras (Daubert, T.E., R.P. Danner. Physical and Thermodynamic Properties of Pure Chemicals Data Compilation., 1989.).

l) Tvaika blīvums: Tīram etilēnglikolam: 2,14 (Handbook of Environmental Data on Organic Chemicals. Volumes 1-2. 4th ed. p. 1106).

m) Relatīvais blīvums: No 1052 līdz 1072 kg/m³ (ASTM D 1122).

n) Šķīdība: Produkts ir viegli sajaucams ar ūdeni visās proporcijās.

o) Sadalījuma koeficients: n-oktanols / ūdens:

(Log Kow (Log Pow) Etilēnglikolam): -1.36 pie 25°C temperatūras.. (Hansch, C., Leo, A., D. Hoekman. Exploring QSAR - Hydrophobic, Electronic, and Steric Constants., 1995., p. 3.).

p) Paš aizdegšanās temp.: Tīram etilēnglikolam: 398°C pie 101 325 Pa (Fire Protection Guide to Hazardous Materials. 14TH Edition, Quincy, MA 2010, p. 325-57).

q) Sadalīšanās temp.: Tīram etilēnglikolam: no 200 līdz 250°C (GESTIS Substance database).

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 5 no 7

r) **Viskozitāte:** Etilēnglikolam (40% - 60%): 7.0-10.0 mm²/s (dinamiskā) pie 0°C temp. (Haynes, W.M.

(ed.). CRC Handbook of Chemistry and Physics. 95th Edition. FL 2014-2015, p. 6-232).

s) **Sprādziena bīstamība:** Pamatojoties uz REACH regulas VII pielikuma 2. aili, paskaidrojums nav sniegts: Produkts nav sprādzienbīstams, un tajā nav nevienas funkcionālās grupas, kas varētu izraisīt sprādzienbīstamas īpašības.

t) **Oksidēšanās īpašības:** Pamatojoties uz REACH regulas VII pielikuma 2. aili, paskaidrojums nav sniegts: Pamatojoties uz produkta ķīmisko struktūru un datiem, kas atrodami zinātniskajā literatūrā, produkts nav oksidētājs.

9.2. Cita drošības informācija: Nav attiecināms.

10. IEDAĻA. Stabilitāte un reaģētspēja

10.1. Stabilitāte: Stabils normālos apstākļos.

10.2. Apstākļi, no kādiem jāvairās: Izvairīties no karstuma, dzirkstelēm, atklātas uguns un citām aizdegšanās iespējām, oksidējošiem apstākļiem

10.3. Materiāli, no kā jāizvairās: Stipri oksidētāji, skābes un bāzes.

10.4. Bīstami noārdīšanās produkti: Degšanas rezultātā var rasties sekojoši sadegšanas produkti: tvana gāze un / vai ogļskābā gāze. Tvana gāze ieelpojot ir ļoti toksiska; ogļskābā gāze pietiekamās koncentrācijās var kļūt par smacējošu indīgu vielu.

11. IEDAĻA. Toksikoloģiskā informācija

11.1. Toksiska ietekme:

Etilēnglikols : Norijot: LD50 7712 mg/kg žurka

Āda: LD50 3500 mg/kg pele

Ieelpojot: LC50 >2.5 mg/l žurka

11.2. Kodīga/kairinoša iedarbība uz ādu: Nav kairinošs.

11.3. Nopietns acu bojājums/acu kairinājums: Nav kairinošs.

11.4. Elpcelū un ādas sensibilizācija: Nav.

11.5. Cilmes šūnu mutācijas: Nav sagaidāma.

11.6. Kancerogenitāte: Nav klasificēts kā kancerogēns.

11.7. Toksicitāte reproduktīvai sistēmai: Nav klasificēts kā toksisks.

11.8. Cita informācija: Kaitīgs norijot.

12. IEDAĻA. Ekoloģiskā informācija

12.1. Ekotoksicitāte:

Etilēnglikols: Akūta toksicitāte zivīm: *Pimephales promelas* LC₅₀/96h: 72,860 mg/l

Akūta toksicitāte bezmugurkaulniekiem: *Daphnia magna* : EC₅₀/48h: 13,900 - 57,600 mg/l

Chronic toxicity for aquatic environment:

zivīm *Pimephales promelas* NOEC (7 d): 15,380 mg/l

daphnia *Ceriodaphnia sp* NOEC (7 d): 8,590 mg/l

Toxicity for microorganisms:

bacteria *Pseudomonas putida* TTC (EC₅ (16 h): > 10,000 mg/l

wastewater treatment plant active sludge EC₂₀ (30 min): > 1,995 mg/l.

12.2. Biodegradācija: Biodegradācija ūdenī: 90-100% (10 dienas- RWO test))

12.3. Bioakumulācija: Nav sagaidāma. Low Pow -1.36

12.4. Ekotoksicitāte: Gaistošs. Šķīst ūdenī. Zems absorbēšanās augsnē potenciāls. Nepieļaut nokļūšanu kanalizācijā un atklātās ūdenstilpnēs.

12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti:

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 6 no 7

Šī viela nav uzskatāma par noturīgu, bioakumulējošos vai toksisku (PBT), kā arī nav uzskatāma par ļoti noturīgu vai ļoti bioakumulējošos (vPvB) saskaņā ar REACH regulas XIII pielikumu.

13. IEDAĻA. Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

Nepieļaut iekļūšanu kanalizācijā, ūdens tilpnēs un augsnē. Atbrīvojies no atkritumiem saskaņā ar vietējo likumdošanu.

14. IEDAĻA. Informācija par transportēšanu

Sauszemes transports ADR/RID: Nav klasificēts

Jūras transports IMDG: Nav klasificēts

Gaisa transports ICAO: Nav klasificēts

Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam.

15. IEDAĻA. Informācija par regulējumu

Produkts ir klasificēts kā bīstams saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1272/2008

Normatīvie akti:

Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1907/2006, REACH (2006.gada 18.decembris)

Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

2002.gada 12.marta MK noteikumi Nr.107 “Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, iepakojšanas un marķēšanas kārtība”

Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris)

16. IEDAĻA. Cita informācija

2. un 3. nodaļās minēto riska frāžu un ķīmiskās vielas bīstamības apzīmējumu pilns teksts:

H302: Kaitīgs, ja norij.

H315 Kairina ādu.

H319 Izraisa nopietnu acu kairinājumu.

H335 Var izraisīt elpceļu kairinājumu.

H373: Var izraisīt aknu bojājumus pēc ilgstošas vai atkārtotas iedarbības, ja norīts.

CAS – Chemical Abstract Service

RID – Līgums par bīstamo kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu

ADR – Eiropas vienošanās par starptautisko bīstamo kravu pārvadāšanu ceļā

DOT – Transporta departaments, ASV

IMO – Starptautiskā Jūras satiksmes organizācija

IATA – Starptautisko gaisa pārvadājumu līgums

Šajā drošības datu lapā sniegtā informācija ir balstīta uz produkta ražotāja sniegtajiem datiem, kas uzskatāmi par korektiem, tomēr ne produkta importētājs, ne tā ražotājs negarantē, ka šī informācija ir izsmeļoša un neuzņemamas atbildību par sekām, kādas var radīt šīs informācijas izmantošana. Paša produkta lietotāja atbildība ir izvērtēt

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, REACH – (2006.gada 18.decembris) un Regulu Nr. 453/2010 (2010. gada 20. maijs)

Produkta nosaukums:

Dzesēšanas šķidrums

Pārskatīšanas datums: 09.02.2015

Pēdējās izmaiņas veiktas: 17.01.2022

Lapa 7 no 7

šeit sniegtās ziņas, to piemērotību konkrētajiem produkta lietošanas apstākļiem un veikt visus nepieciešamos drošības pasākumus lietojot šo produktu.